

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Игорь Магдаліна
Ігор МАГДАЛІНА

07 травня 2026

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність (бюджет, контракт)**

Програма обговорена і схвалена на
засіданні Приймальної комісії
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол № 2 від 29 квітня 2026

Голова фахової атестаційної комісії
доктор юридичних наук

Василь БЕРЕЗНЯК

Дніпро – 2026

Програма фахового іспиту для кандидатів на здобуття ступеня «магістр» за спеціальністю К9 «Правоохоронна діяльність» (бюджет, контракт). Дніпро : Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025 29 с.

Укладачі:

доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри кримінального права та кримінології факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України Василь БЕРЕЗНЯК;

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Геннадій Д'ЯКОВСЬКИЙ;

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави та права, конституційного права та прав людини Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України Юлія ЗАВГОРОДНЯ.

Програму обговорено на засіданні
фахової атестаційної комісії
протокол № 1 від 27 квітня 2026

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Зміст фахового іспиту для кандидатів на здобуття ступеня «магістр» за спеціальністю К9 «Правоохоронна діяльність».....	6
Список рекомендованої літератури.....	21

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту для кандидатів на здобуття освітнього ступеня «магістр» на основі базової або повної вищої юридичної освіти за спеціальністю К9 «Правоохоронна діяльність» (бюджет, контракт) розроблена на підставі та відповідно до нормативно-правових актів у сфері освіти.

Програма складається з пояснювальної записки; змісту фахового іспиту, що охоплює перелік розділів із зазначенням положень, понять і категорій, що підлягають засвоєнню, та списку рекомендованої літератури.

Зміст програми фахового іспиту для кандидатів на навчання в магістратурі Дніпровського державного університету внутрішніх справ для вступу на базі освітнього ступеня «бакалавр» та освітнього ступеня «спеціаліст», «магістр» за спеціальністю К9 «Правоохоронна діяльність» містить 5 розділів: «Теорія держави і права», «Кримінальне право України», «Кримінальне процесуальне право України», «Оперативно-розшукова діяльність», «Поліцейська діяльність».

Мета фахового іспиту полягає у визначенні рівня знань вступників з загальнотеоретичної та провідних галузевої юридичних дисциплін, а також з'ясуванні їх спроможності засвоювати зміст відповідних навчальних програм для здобуття вищої освіти другого освітнього ступеня.

Фаховий іспит має комплексний, синтетичний характер та орієнтований на виявлення знань, умінь і навичок вступників.

Під час фахового іспиту абітурієнт повинен продемонструвати знання:

1) основних положень з навчальних дисциплін:

- теорія держави і права;
- кримінальне право України;
- кримінальне процесуальне право України;
- оперативно-розшукова діяльність;
- поліцейська діяльність;

2) понятійно-категоріальний апарат означених вище навчальних дисциплін;

3) приписів чинних нормативно-правових актів з означених вище галузей законодавства.

Вступні випробування проходять в очному формі.

Для окремих категорій вступників зі спеціальними умовами участі у конкурсному відборі вступне випробування може проводитись дистанційно за рішенням закладу вищої освіти.

На основі Програми розробляються тестові завдання, що складаються з 50 завдань. Всі завдання мають однаковий ступінь складності, що дає можливість об'єктивно оцінити знання кандидата на навчання в магістратурі.

Кожне з тестових завдань містить 4 варіанти відповідей, правильною з яких є лише одна. Кандидат на навчання, відповідаючи на поставлене в тестовому завданні питання, повинен обрати лише один із запропонованих

варіантів відповідей.

Результати виконання абітурієнтом тестових завдань оцінюються за 200-бальною шкалою. При цьому правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у 4 бали.

Загальна кількість балів, отриманих абітурієнтом обраховується за формулою:

$$B = 4 \times K$$

де, B – загальний бал, K – кількість правильних відповідей

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ К9 «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ»

1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

1.1. Теорія держави

Сутність держави та різноманітність підходів до її розуміння: класовий, національний, релігійний, загально-соціальний та гносеологічний.

Поняття «цілі держави», «завдання держави» і «функції держави» та їх співвідношення. Система та зміст функцій держави. Внутрішні і зовнішні, постійні та тимчасові функції держави. Напрямки діяльності держави в економічній, політичній, культурній, екологічній та інформаційних сферах. Функції сучасної Української держави в умовах формування громадянського суспільства. Здійснення оборонної функції як реакція держави і всього Українського народу на акт збройної агресії російської федерації проти України.

Форми здійснення функцій держави та їх види. Правові форми здійснення функцій держави: правоустановча, правотворча, правоінтерпретаційна, правозастосовна та правоохоронна діяльність держави. Організаційні форми здійснення функцій держави: організаційно-розпорядча, організаційно-господарська й організаційно-виховна. Методи здійснення функцій держави: рекомендації, переконання, заохочення та примусу. Залежність функцій держави від її сутності та історичного типу.

1.2. Теорія права

Полісемічність терміна «право». Визначення поняття об'єктивного права та його суттєві ознаки. Поняття сутність права та різні підходи до її визначення. Поняття та види принципів права. Функції об'єктивного права як основні напрямки його впливу на правосвідомість суб'єктів, їх юридично значущу поведінку та суспільні відносини. Загальносоціальні (інформаційна та виховна) і спеціально-юридичні (регулятивна й охорона) функції права.

Поняття соціального регулювання суспільних відносин та його види. Нормативні і ненормативні регулятори поведінки суб'єктів. Поняття соціальних і технічних норм та їх співвідношення. Різновиди соціальних норм за різними критеріями: за сферами дії; способом утворення; за суб'єктами їх створення й охорони; за способом закріплення та регулятивними особливостями. Співвідношення норм права з іншими різновидами соціальних норм (нормами моралі, нормами звичаями, корпоративними та релігійними нормами). Поняття й особливості техніко-юридичних норм.

Визначення поняття права. Нормативність, загальнообов'язковість, формальна визначеність, системність, забезпеченість і гарантованість права. Право як суспільне явище (об'єктивне право) і як конкретне повноваження особи (суб'єктивне право). Принципи права. Функції права.

Поняття джерел об'єктивного права та його співвідношення з категорією форма права.

Види джерел об'єктивного права (юридичні форми права): правовий звичай; правовий прецедент; нормативно-правовий договір (договір із нормативним змістом); нормативно-правовий акт; релігійно-правовий текст; правова доктрина.

Поняття класичної норми права та її різновиди за різними критеріями: за функціями права; за предметом правового регулювання; за методом правового регулювання; за характером правових приписів; за субординацією в правовому регулюванні (місцем в механізмі правового регулювання); залежно від юридичної форми закріплення (юридичного джерела права); за дією їх у часі; у просторі; та на коло суб'єктів.

Поняття й особливості спеціалізованих норм права.

Поняття структури норми права та підходи до її визначення. Структура регулятивної й охоронної норм права. Поняття та різновиди структурних елементів норми права (її гіпотези, диспозиції та санкції) за різними критеріями: за ступенем визначеності та складом. Способи викладення норм в статтях нормативно-правових актів за різними підставами: за повнотою викладення (прямий (повний), відсильний, бланкетний) та за рівнем узагальнення (абстрактний і казуальний (казуїстичний)).

Дія нормативно-правового акта у часі, в просторі та на коло суб'єктів. Набуття та втрата чинності нормативно-правовим актом; зупинення (призупинення) його дії. Напрямки темпоральної дії нормативно-правового акта: його пряма дія, зворотна дія та переживаюча дія.

Поняття системи права та її співвідношення з категорією правова система. Предмет і метод правового регулювання як критерії поділу системи права на галузі права. Структура системи права та її елементи: норма права, субінститут (підінститут) права, інститут права, підгалузь права, галузь права.

Доктринальні підходи до розуміння поняття система законодавства, її співвідношення з категорією система права. Тлумачення терміна «законодавство» в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24.08.2023 № 3354-ІХ.

Поняття та види нормативно-правових актів. Співвідношення права та закону. Види підзаконних актів. Поняття та види систематизації нормативно-правових актів.

Поняття реалізації норм, її різновиди та співвідношення з суміжними категоріями. Форми безпосередньої реалізації норм права (їх використання, виконання та дотримання (додержання)). Поняття акта безпосередньої реалізації норм права та його різновиди.

Застосування норм права як особлива форма їх реалізації та спосіб організації реалізації норм права.

Структура правовідносин: поняття та її елементи. Види суб'єктів правовідносин (індивідуальні та колективні). Поняття і види юридичної особи. Держава як суб'єкт правовідносин. Поняття правосуб'єктності та її структурні елементи (правоздатність, дієздатність і деліктоздатність).

Зміст правовідносин. Суб'єктивне юридичне право (правомочність) та суб'єктивний юридичний обов'язок. Об'єкти правовідносин та їх

характеристика. Правовідносини як форма існування й реалізації прав та обов'язків. Юридичні факти як підстава виникнення, припинення та зміни правовідносин.

Правомірна і неправомірна поведінка Поняття зловживання правом та його відмінність від правопорушення. Поняття, причини і види правопорушень. Склад правопорушення та його елементи. Поняття, цілі, види і підстави юридичної відповідальності. Обставини, що виключають юридичну відповідальність.

2. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Загальна частина.

Загальні засади кримінального права України.

Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, особливості, співвідношення з іншими галузями.

Принципи кримінального права України (загальні, міжгалузеві, галузеві).

Принцип *nullum crimen sine lege* та його реалізація в кримінальному праві України.

Джерела кримінального права. Система джерел сучасного кримінального права України. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року (далі – КК України) як основне джерело кримінального права України. Особливості нормативних приписів Загальної та Особливої частин КК України.

Чинність закону України про кримінальну відповідальність у часі: поняття, основні принципи.

Особливості набрання та втрати чинності законом України про кримінальну відповідальність.

Визначення часу вчинення кримінального правопорушення за КК України. Особливості визначення часу вчинення окремих різновидів кримінальних правопорушень (триваючих та продовжуваних, тих, які вчиняються (можуть вчинятися) кількома діями, з матеріальним складом).

Зворотна дія закону України про кримінальну відповідальність у часі. Особливості та межі зворотної дії у часі окремих різновидів законів України про кримінальну відповідальність.

Чинність закону України про кримінальну відповідальність у просторі та за колом осіб: поняття та основні принципи (територіальний, громадянства, реальний, універсальний).

Місце вчинення кримінального правопорушення. Особливості визначення місця вчинення окремих різновидів кримінальних правопорушень за КК України.

Поняття, ознаки та види (за ступенем тяжкості) кримінальних правопорушень за кримінальним правом України. Малозначність діяння та її юридичне значення за КК України.

Об'єкт кримінального правопорушення. Поняття об'єкта кримінального правопорушення та його ознаки. Поняття, ознаки та основні різновиди

потерпілого від кримінального правопорушення. Поняття та ознаки предмета кримінального правопорушення.

Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та їх юридичне значення. Суспільно небезпечне діяння. Поняття та форми суспільно небезпечного діяння. Особливості відображення діяння в статтях Особливої частини КК України. Дія як активна форма суспільно небезпечного діяння. Бездіяльність як пасивна форма суспільно небезпечного діяння. Особливості бездіяльності та їх вплив на кримінальну відповідальність особи. Юридичне значення непереборної сили, фізичного або психічного примусу за КК України. Суспільно небезпечні наслідки. Поняття суспільно небезпечних наслідків. Види суспільно небезпечних наслідків за КК України. Причинний зв'язок між діянням та наслідками. Поняття причинного зв'язку. Особливості змісту причинного зв'язку в кримінальному праві. Час, місце, обстановка, знаряддя, засоби, спосіб вчинення кримінального правопорушення та їх кримінально-правове значення.

Суб'єкт кримінального правопорушення. Поняття, ознаки та види суб'єкта кримінального правопорушення. Вік, із якого може наставати кримінальна відповідальність. Особливості встановлення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Осудність та неосудність. Обмежена осудність. Поняття та критерії осудності. Поняття та критерії неосудності. Юридичне значення неосудності. Поняття та критерії обмеженої осудності. Юридичне значення обмеженої осудності. Вчинення кримінального правопорушення у стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Види стану сп'яніння, передбачені КК України. Юридичне значення вчинення кримінального правопорушення в стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Поняття та ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Вина та її форми. Прямий умисел. Непрямий умисел. Відмінність прямого від непрямого умислу. Визначений та невизначений умисел. Кримінально протиправна самовпевненість. Відмінність кримінально протиправної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінально протиправна недбалість. Казус (випадок): поняття, значення, відмінність від кримінально протиправної недбалості. Складна (подвійна, змішана) вина. Особливості змісту складної (подвійної, змішаної) вини у складах кримінальних правопорушень, передбачених КК України. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Мотив вчинення. Мета вчинення. Емоційний стан особи. Помилка та її юридичне значення. Поняття та види помилки у кримінальному праві. Юридична помилка, її основні різновиди та значення. Фактична помилка, її основні різновиди та значення.

Стадії кримінального правопорушення. Поняття, ознаки та види стадій кримінального правопорушення за КК України. Особливості визначення моменту закінчення окремих складів кримінального правопорушення.

Відмінність готування від виявлення наміру вчинити кримінальне правопорушення. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення.

Замах на кримінальне правопорушення. Відмінність замаху від готування до кримінального правопорушення. Кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття. Співучасть у кримінальному правопорушенні за КК України Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні за КК України. Види співучасників кримінального правопорушення за КК України. Виконавець (співвиконавець). Організатор. Підбурювач. Пособник. Окремі форми співучасті у кримінальному правопорушенні, передбачені в Загальній частині КК України.

Вчинення кримінального правопорушення групою осіб. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою. Вчинення кримінального правопорушення організованою групою. Вчинення кримінального правопорушення злочинною організацією. Підстава (підстави) та межі кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення. Особливості підстави (підстав) кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення. Особливості та межі кримінальної відповідальності окремих видів співучасників кримінального правопорушення, передбачені КК України. Особливості та межі кримінальної відповідальності учасників організованої групи чи злочинної організації, передбачені КК України. Спеціальні питання кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення, передбачені КК України. Добровільна відмова співучасників. Особливості добровільної відмови окремих видів співучасників, передбачені КК України. Кримінально-правова оцінка діянь окремих співучасників за наявності добровільної відмови. Причетність до кримінального правопорушення. Поняття причетності до кримінального правопорушення. Відмінність причетності до кримінального правопорушення від співучасті у кримінальному правопорушенні. Особливості регламентації відповідальності за причетність до кримінального правопорушення в кримінальному праві України.

Форми (види) причетності до кримінального правопорушення. Заздалегідь не обіцяне приховування кримінального правопорушення : поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Заздалегідь не обіцяне придбання або збут майна, завідомо здобутого кримінально протиправним шляхом. Неповідомлення про кримінальне правопорушення: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Потурання кримінальному правопорушенню: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві.

Множинність кримінальних правопорушень Поняття множинності кримінальних правопорушень. Юридичні ознаки множинності. Основні форми множинності, передбачені КК України. Одиначне кримінальне правопорушення як елемент множинності кримінальних правопорушень. Поняття та основні різновиди одиничних кримінальних правопорушень.

Продовжуване кримінальне правопорушення. Триваюче кримінальне правопорушення. Кримінальне правопорушення, склад якого передбачає альтернативні діяння. Складне (складене) кримінальне правопорушення.

Сукупність кримінальних правопорушень.

Поняття, ознаки та види сукупності кримінальних правопорушень. Окремі прояви множинності кримінальних правопорушень, що віднесені до їх сукупності теорією кримінального права та вітчизняною правозастосовною практикою. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції норм у кримінальному праві.

Особливості кваліфікації сукупності кримінальних правопорушень. Повторність кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види повторності кримінальних правопорушень за КК України. Відмінність повторності кримінальних правопорушень від продовжуваного кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації повторності кримінальних правопорушень. Рецидив кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види рецидиву кримінальних правопорушень за КК України. Співвідношення рецидиву і повторності кримінальних правопорушень. Особливості кваліфікації рецидиву кримінальних правопорушень.

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Систематизація (класифікація) обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, в теорії кримінального права. Характеристика окремих обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, передбачених КК України. Необхідна оборона. Уявна оборона. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Крайня необхідність. Фізичний або психічний примус. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Заходи кримінально-правового характеру: загальні положення. Поняття заходів кримінально-правового характеру. Систематизація заходів кримінально-правового характеру в теорії кримінального права. Особливості регламентації заходів кримінально-правового характеру у КК України.

Заходи кримінально-правового характеру в межах кримінальної відповідальності особи. Заходи кримінально-правового характеру поза межами кримінальної відповідальності особи. Заходи кримінально-правового характеру, які можуть поєднуватись із кримінальною відповідальністю особи або застосовуватись самостійно.

Звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Відмінність звільнення від кримінальної відповідальності від її виключення. Особливості регламентації звільнення від кримінальної відповідальності в кримінальному праві України. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності за діяння, що містять ознаки корупційних кримінальних правопорушень. Систематизація (класифікація)

окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності в теорії кримінального права. Характеристика окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності, передбачених КК України. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх. Покарання та його види. Поняття та ознаки покарання за КК України.

Мета (цілі) покарання за КК України. Співвідношення покарання та інших заходів кримінально-правового характеру. Система видів покарань. Основні характеристики системи видів покарань за КК України. Види покарань, передбачені КК України. Характеристика окремих видів покарань за КК України. Види та особливості покарань, які можуть призначатись неповнолітнім. Основні та додаткові покарання. Основні покарання. Додаткові покарання. Покарання, які можуть призначатись і як основні, і як додаткові. Особливості призначення основних та додаткових покарань. Призначення покарання. Загальні засади призначення покарання. Поняття загальних засад призначення покарання. Загальні засади призначення покарання, передбачені КК України. Характеристика окремих загальних засад призначення покарання за КК України. Обставини, які пом'якшують покарання. Обставини, які обтяжують покарання. Спеціальні засади (правила) призначення покарання за КК України. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Призначення покарання за сукупністю вироків.

Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Особливості призначення покарання неповнолітнім. Звільнення від покарання та його відбування. Поняття та ознаки звільнення від покарання та його відбування. Відмінність звільнення від покарання та його відбування від звільнення від кримінальної відповідальності. Різновиди звільнення від покарання та його відбування, передбачені КК України. Особливості звільнення від покарання та його відбування за корупційні кримінальні правопорушення. Систематизація (класифікація) окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування в теорії кримінального права.

Характеристика окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування, передбачених КК України. Звільнення від покарання у зв'язку зі втратою особою суспільної небезпечності. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання

обвинувального вироку. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Звільнення від покарання за хворобою.

Звільнення від відбування покарання на підставі закону про амністію. Звільнення від відбування покарання на підставі указу про помилування. Особливості звільнення від покарання та його відбування, передбачені КК України щодо неповнолітніх.

Судимість. Поняття та ознаки судимості. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості в правовій системі України. Особи, які відповідно до КК України визнаються такими, що не мають судимості. Погашення судимості за КК України. Зняття судимості за КК України. Особливості погашення та зняття судимості, передбачені КК України щодо неповнолітніх. Примусові заходи медичного характеру, примусове лікування, примусові заходи виховного характеру.

Примусові заходи медичного характеру за КК України. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Примусове лікування за КК України. Поняття примусового лікування. Підстави та умови застосування примусового лікування. Відмінність примусового лікування від примусових заходів медичного характеру. Примусові заходи виховного характеру за КК України. Умови та підстави застосування примусових заходів виховного характеру до особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Умови застосування примусових заходів виховного характеру до особи, що не досягла віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Види примусових заходів виховного характеру. Спеціальна конфіскація. Поняття та юридична природа спеціальної конфіскації як окремого заходу в кримінальному праві. Відмінність спеціальної конфіскації від конфіскації майна як виду покарання.

Підстави застосування спеціальної конфіскації за КК України. Майно, яке відповідно до КК України підлягає спеціальній конфіскації. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Поняття та юридична природа заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Особливості заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб за КК України. Підстави застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за КК України. Юридичні особи, до яких відповідно до КК України застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру за КК України. Види заходів кримінально-правового характеру, які застосовуються до юридичних осіб. Особливості застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб, передбачені КК України.

Особлива частина.

Основні різновиди норм та наскрізні юридичні поняття і юридичні конструкції Особливої частини КК України.

Основні різновиди норм Особливої частини КК України.

Норми, що визначають ознаки певних видів кримінальних правопорушень та (або) окремих їх різновидів, та особливості їх змісту.

Норми, що визначають межі караності за певні види кримінальних правопорушень та (або) окремі їх різновиди, та особливості їх змісту.

Норми, що передбачають звільнення від кримінальної відповідальності за певні види кримінальних правопорушень (окремі їх різновиди), та особливості їх змісту.

Наскрізні юридичні поняття та юридичні конструкції Особливої частини КК: корупційні кримінальні правопорушення; близькі родичі, близькі особи, члени сім'ї; малолітній, неповнолітній, дитина; насильство; насильство, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я особи; насильство, яке є небезпечним для життя чи здоров'я особи; втручання; перешкоджання; знищення; пошкодження; примушування; погроза; тяжкі наслідки; загибель людей.

Особливості змісту наведених юридичних понять та юридичних конструкцій в окремих статтях Особливої частини КК України.

Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: окремі різновиди злочину, особливості їх окремих форм. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів злочину. Державна зрада: загальні ознаки складу злочину, особливості окремих форм. Колабораційна діяльність. Пособництво державі-агресору. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки посягання на життя державного чи громадського діяча. Диверсія: загальні ознаки складу злочину, особливості окремих форм. Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану. Особливості спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності за окремі види злочинів проти основ національної безпеки України.

Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Кримінальні правопорушення проти життя особи. Поняття та види вбивства за КК України. Кваліфіковані види умисного вбивства: зміст окремих обтяжуючих обставин, особливості кваліфікації. Привілейовані види умисного вбивства. Вбивство через необережність, співвідношення з кримінальними правопорушеннями, склади яких передбачають загибель людини (людей). Доведення до самогубства. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи. Поняття і види тілесних ушкоджень. Умисне тяжке тілесне ушкодження: особливості складів кримінального правопорушення, кваліфікація уразі поєднання з вчиненням інших кримінальних правопорушень. Розлад здоров'я як ознака окремих видів тілесних ушкоджень. Втрата працездатності як ознака окремих видів тілесних ушкоджень. Співвідношення катування, умисного заподіяння тілесних ушкоджень та нанесення побоїв. Домашнє насильство: особливості об'єкта та об'єктивної сторони, співвідношення з іншими

кримінальними правопорушеннями проти здоров'я особи. Розмежування складів кримінальних правопорушень – залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Захоплення заручників: ознаки основного та кваліфікованих складів, співвідношення з незаконним позбавленням волі або викраденням людини. Торгівля людьми: особливості змісту окремих ознак складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Зґвалтування: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Сексуальне насильство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення, співвідношення з іншими видами кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Примушування до вступу в статевий зв'язок: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини та громадянина. Порушення таємниці голосування: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінального правопорушення. Порушення недоторканості житла: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Грубе порушення законодавства про працю: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Порушення авторського права й суміжних прав: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти власності. Корисливі посягання на власність. Загальні ознаки кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним оберненням чужого майна на користь винуватої особи чи третіх осіб («розкрадання»). Момент визнання кримінального правопорушення закінченим у складах окремих корисливих посягань на власність. Крадіжка: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Грабіж: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Розбій: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Вимагання: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Розмежування розбою, насильницького грабежу та вимагання. Шахрайство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Привласнення, розтрата та заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Кількісні характеристики в складах корисливих посягань на власність. Кваліфікуючі ознаки «повторно», «проникнення в житло, інше приміщення чи сховище»: особливості

кримінально-правового змісту у складах окремих корисливих посягань на власність. Особливості кваліфікації розбою і вимагання при конкуренції кримінально-правових норм та за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Некорисливі посягання на власність. Умисне знищення або пошкодження чужого майна: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення, особливості спеціального виду звільнення від кримінальної відповідальності. Бандитизм: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у складі банди чи злочинної організації. Кримінальні правопорушення терористичної спрямованості: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень, особливості спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.

Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням встановленого порядку обігу зброї, боєприпасів, вибухових пристроїв, вибухових речовин: об'єктивні та суб'єктивні ознаки кримінальних правопорушень. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Об'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (крім водного та повітряного транспорту). Суб'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (крім водного та повітряного транспорту). Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Масові заворушення: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Хуліганство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Відмінність хуліганства, вчиненого групою осіб, від групового порушення громадського порядку.

Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. Поняття наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, їх місце у складах відповідних кримінальних правопорушень. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень, предметом яких є наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги та прекурсори.

Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Погроза або

насильство щодо особи, члена її сім'ї або близького родича у зв'язку зі здійсненням цією особою державної, громадської, службової чи професійної діяльності: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Піддроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання піддроблених документів, печаток, штампів: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Зміст понять «зловживання владою», «зловживання службовим становищем», «зловживання повноваженнями» у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Об'єктивні та суб'єктивні ознаки кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Розмежування з іншими кримінальними правопорушеннями, що вчиняються з використанням повноважень за займаною посадою: службового становища, влади, повноважень та вчиняються службовою особою і особою, яка не є службовою.

Наслідки у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Предмет службового піддроблення. Поняття неправомірної вигоди у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників. Военні злочини. Екоцид. Геноцид. Злочини проти людяності.

3. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ.

Поняття, суть і завдання кримінального процесу. Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії.

Засади кримінального процесу. Верховенство права. Законність. Рівність перед законом і судом. Повага до людської гідності. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Недоторканність житла чи іншого володіння особи. Таємниця спілкування. Невтручання у приватне життя. Недоторканність права власності;. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення. Забезпечення права на захист. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень. Змагальність

сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Безпосередність дослідження показань, речей і документів. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності. Публічність. Диспозитивність. Гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами. Розумність строків. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження.

Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження. Суд і підсудність. Сторона обвинувачення. Сторона захисту. Потерпілий і його представник.

Докази і доказування. Поняття доказів, належність та допустимість при визнанні відомостей доказами. Обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Показання. Показання з чужих слів. Речові докази і документи. Висновок експерта. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення. Повідомлення.

Процесуальні строки. Обчислення процесуальних строків.

Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов.

Заходи забезпечення кримінального провадження і підстави їх застосування. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Накладення грошового стягнення. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Відсторонення від посади. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя. Тимчасовий доступ до речей і документів. Тимчасове вилучення майна. Арешт майна. Затримання особи. Запобіжні заходи.

Запобіжні заходи, затримання особи на підставі ухвали слідчого судді, суду. Особисте зобов'язання. Особиста порука. Застава. Домашній арешт. Тримання під вартою.

Загальні положення досудового розслідування.

Слідчі (розшукові) дії. Допит. Пред'явлення особи для впізнання. Проникнення до житла чи іншого володіння особи. Обшук. Огляд. Слідчий експеримент. Освідування особи. Підстави проведення експертизи.

Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії.

Зупинення досудового розслідування. Закінчення досудового розслідування.

Особливі порядки досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Підсудність та підготовче судове провадження. Судовий розгляд. Провадження в суді апеляційної інстанції. Провадження в суді касаційної інстанції. Провадження за нововиявленими обставинами. Виконання судових рішень.

Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція). Кримінальне провадження у порядку перейняття.

4. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Поняття оперативно-розшукової діяльності. Завдання оперативно-розшукової діяльності.

Правова основа оперативно-розшукової діяльності. Принципи оперативно-розшукової діяльності. Принцип верховенства права. Законність. Дотримання прав і свобод людини.

Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність: Національної поліції, Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони, органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, розвідувального органу Міністерства оборони України, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України. Обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів

Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності. Підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності.

Строки ведення оперативно-розшукових справ. Закриття оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності. Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності. Сприяння здійсненню оперативно-розшукової діяльності. Соціальний і правовий захист особи, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності.

5. ПОЛІЦЕЙСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Поняття та законодавче забезпечення поліцейської діяльності. Публічна безпека і порядок як основні категорії, що визначають предмет поліцейської діяльності. Види поліцейської діяльності. Правові форми поліцейської діяльності. Особливості діловодства в Національній поліції. Форми вираження організаційних дій. Форми вираження матеріально-технічних операцій. Превентивні поліцейські заходи. Поліцейські заходи примусу. Заходи адміністративної відповідальності в діяльності поліції. Заходи адміністративного попередження в діяльності поліції. Склад адміністративних правопорушень, що входять до компетенції Національної поліції. Види службових документів, що складаються в органах Національної поліції. Порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення, що віднесені до юрисдикції Національної поліції. Адміністративне затримання як засіб забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення. Підстави та порядок вилучення предметів та речей, в тому числі транспортних засобів при здійсненні провадження у справах про адміністративне правопорушення.

Діяльність поліції в типових умовах та в обставинах, що ускладнюють оперативну обстановку. Особливості діяльності поліції під час дії особливих правових режимів: надзвичайний стан; надзвичайна екологічна ситуація; воєнний стан. Повноваження поліції під час дії особливих правових режимів.

Стабілізаційні заходи на деокупованих територіях під час дії та після завершення воєнного стану. Особливості взаємодії поліції на деокупованих територіях з органами державної влади, військовими адміністраціями, громадськими формуваннями та громадянами з метою виявлення осіб, що здійснюють колаборантську діяльність, сприяють агресії РФ. Особливості діяльності поліції щодо виявлення та документування злочинів, вчинених проти життя і здоров'я, національної безпеки, людяності та миру під час окупації.

Форми та методи поліцейської діяльності Національної поліції. Поліцейські заходи.

Поняття та класифікація форм поліцейської діяльності Національної поліції. Правові форми адміністративної діяльності Національної поліції. Адміністративні акти поліції: поняття та види. Адміністративні договори у діяльності поліції. Характеристика інших юридично-значущих дій у діяльності поліції.

Неправові форми поліцейської діяльності. Форми вираження організаційних дій. Форми вираження матеріально-технічних операцій. Особливості діловодства в Національній поліції. Передовий досвід в діяльності поліції, його узагальнення та поширення.

Поняття та види методів поліцейської діяльності. Переконавання в поліцейській діяльності. Адміністративний примус у діяльності поліції: поняття, сутність, види. Співвідношення переконавання та примусу в адміністративній діяльності поліції. Заходи адміністративного попередження в діяльності поліції. Заходи адміністративного припинення в діяльності поліції. Заходи адміністративної відповідальності в діяльності поліції.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення. Поняття, завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Особи, які беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення. Порядок, мета та підстави адміністративного затримання. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Оскарження як факультативна стадія. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення. Національна поліція як суб'єкт розгляду і вирішення справ про адміністративні правопорушення.

Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень. Загальна характеристика і види адміністративних проступків, що посягають на відносини у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин. Роль поліції у протидії правопорушенням у сфері обігу наркотиків. Загальна характеристика та види правопорушень на транспорті. Особливості оформлення адміністративних матеріалів в справах про правопорушення на транспорті. Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку. Запобігання адміністративним

правопорушенням, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку. Роль Національної поліції у запобіганні та протидії домашньому насильству. Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Система органів протидії корупції. Попередження корупції в органах Національної поліції. Відповідальність поліцейських за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Сутність конфлікту інтересів. Поняття і зміст неправомірної вигоди.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Основні нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254>.
2. Загальна декларація прав людини: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 10 груд. 1948 р. № 217 А (III). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція Ради Європи від 4 лист. 1950 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_004.
4. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 року № 1777-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>.
5. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.
6. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
7. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>.
8. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 3. Ст. 429 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>.
9. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 р. № 503/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97#Text>.
10. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64. URL: <https://president.gov.ua/documents642022-41397>.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Загальна теорія держави і права: підручник / Цвік М. В. та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право. 2009. 584 с.
2. Теорія держави і права: підручник / О. В. Петришин та ін. Харків: Право. 2015. 368 с.
3. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ: Ваіте. 2016. 392 с.
4. Теорія держави і права: підручник. Вид. 3-те переробл. і допов. / Ю. А. Ведерніков та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017; Ліра ЛТД. 480 с.
5. Сухонос В. В. Теорія держави і права: підручник. Суми: Університетська книга. 2018. 544 с.
6. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-

правова система України : підручник. Київ : Центр учбової літератури. 2019. 304 с.

2. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Основні нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. №580-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Кримінальне право України: Особлива частина. Видавництво: Право. Тацій В. Я., Борисов В. І., Тютюгін В. І. 2021. 768 с.
2. Кримінальне право України. Особлива частина. Право. Литвинов О. М. Право. 2020. 656 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [В. Я. Тацій та ін.]; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 581 с.
4. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [А. А. Васильєв та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., заслуж. працівника освіти України О. М. Литвинова; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2020. 427 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / В. В. Сухонос, Р. М. Білокінь, В. В. Сухонос (мол.). Суми: Університетська книга, 2020. 671 с.
6. Кримінальне право: склади окремих видів кримінальних правопорушень: навч.-наоч. посіб. (структур.-логіч. схеми) / І. Р. Шинкаренко, І. І. Шинкаренко; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т». Харків: Факт. 2021. 311 с.
7. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України : навчальний посібник. Київ: Алерта, 2023. 532 с.
8. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Станом на 25 квітня 2024 року. / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: Вид. «Центр учбової літератури». 2024. 1352 с.
9. Кваліфікація злочинів проти людяності (стаття 442-1 Кримінального кодексу України): метод. рекомендації / кол. авт.: О. С. Юнін, А. В. Шевчишен, В. С. Березняк та ін. Дніпро : ДДУВС, 2025. 46 с.

3. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Основні нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Рішення Європейського суду з прав людини «Бургас проти України» від 18.12.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
3. Рішення Європейського суду з прав людини «Дудка проти України» від 04.11.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
4. Рішення Європейського суду з прав людини «Карельський та інші проти України» від 06.12.2018 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d43.
5. Рішення Європейського суду з прав людини «Кін проти України» від 18.12.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
6. Рішення Європейського суду з прав людини «Криволапов проти України» від 02.10.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
7. Рішення Європейського суду з прав людини «Маріянчук та інші проти України» 17.01.2019 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384>.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. №580-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
10. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15 березня 2018 року №2337-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>.
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон від 22.11.2018 № 2617-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>.
12. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 р. №3782-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>.
13. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. №2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
14. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv/page3>.
15. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17/conv>.
16. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
17. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 року.

URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>.

18. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>.

19. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>.

20. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 р. №20/95-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80>.

21. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15.02.1995 №62/95-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80>.

22. Інструкція про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Служби безпеки України, Верховного Суду України, Державної судової адміністрації України від 27.08.2010 № 51/401/649/471/23/125. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10>.

23. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020. № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0371-18#n7>.

24. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 № 1950/5). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

25. Інструкція про порядок використання поліграфів у Національній поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13.11.2017. № 920. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1472-17>.

26. Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): наказ Державної судової адміністрації України від 20.09.2012 № 108. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0108750-12>.

27. Про організацію діяльності органів прокуратури щодо захисту прав і свобод дітей: наказ Генеральної прокуратури України від 06.12.2014 р. № 16 гн. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id.

28. Про організацію діяльності приймальників-розподільників для дітей органів Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03.07.2017 № 560. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-17>.

29. Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги

: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017 № 992
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-17>.

30. Положення про порядок здійснення помилування: Указ Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015>.

31. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу : Наказ МОЗ України від 01.08.2000 № 188
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00>.

32. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 №114/1042/516/1199/936/1687/5 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.

33. Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017 № 992.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-17>.

34. Про затвердження Порядку застосування електронних засобів контролю: наказ МВС України від 08.06.2017 № 480.
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12>.

35. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12>.

36. Інструкція з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 14.04.2016 № 296. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12>.

37. Інструкція про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС від 06.07.2017 № 570
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12>.

38. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#n7>.

39. Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів: наказ МВС України, ГПУ, СБУ, ДМС, ДПА від 9 вересня 1997 року № 3/1/2/5/2/2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0054-97>.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Навчальний посібник для підготовки до державного екзамену з дисциплін «Кримінальний процес», «Криміналістика» / В. В. Шаблистий, А. Ф. Волобуєв, Г. Л. Д'яковський та ін. Дніпро : ДДУВС, 2024, 332с
2. Міжнародне співробітництво у сфері кримінального провадження за законодавством України та Республіки Молдова: навчальний посібник / [В. С. Березняк, Н. В. Павлова, Н. К. Паустовська, В. М. Федченко, Л. А. Філянїна]. Київ: Алерта, 2020. 310 с.
3. Кримінальний процес: підруч. / кол. авт. ; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. В. М. Федченко. 3-є вид., доп. і перероб. У 2-х ч. Ч. 1 «Досудове провадження». Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 544 с.
4. Кримінальний процес: підруч. / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. В. М. Федченко. 3-є вид., доп. і перероб. У 2-х ч. Ч. 2 «Судове провадження». Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 276 с.
5. Кримінальний процес: підручник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. Ч. 1. 492 с.
4. Затримання у кримінальному провадженні : навч. посіб. / кол. авторів: А. В. Захарко, В. В. Рогальська, О. А. Солдатенко, Д. В. Лазарева та ін. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 224 с.
5. Дізнання в Національній поліції: навч. посіб. / кол. авт. за загальною редакцією доктора юридичних наук, доцента, заслуженого юриста України М. С. Цуцкірідзе. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Київ: Гол. слідч. управл. Нац. пол. України; ТОВ «7БЦ», 2022. 316 с.
6. Макарова М. А., Заїка С. О., Кубарева О. В. Досудове розслідування та судове провадження щодо кримінальних проступків у питаннях і відповідях: навч. посіб., Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2022. 80 с.
7. Дізнання: навчальний посібник / Р. І. Благута, О. І. Гарасимів, Ю. В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 340 с.
8. Забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та інших осіб в інтересах правосуддя: науково-методичні рекомендації / Цуцкірідзе М. С., Тетерятник Г. К., Бурлака В. В., Тарасенко В. Є., Гайду С. В. та ін. Одеса: Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2022. 65 с.

4. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Основні нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. №580-VIII.

URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. №2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Основи оперативно-розшукової діяльності в Україні: посіб. В. В. Аброськін, С. В. Албул, С. О. Єгоров, та ін.; за заг. ред. В. В. Аброськіна. Одеса: Видавець Букаєв Вадим Вікторович. 2020. 198 с.

2. Подобний О.О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідуванні злочинів: теорія, історія і сучасна практика: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. 258 с.

3. Оперативно-розшукова діяльність: Навчальний посібник для підготовки до іспитів / 2-ге вид. перероблене та доповнене. К.: «Центр учбової літератури», 2022. 228 с.

4. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. С. В. Албул, С. О. Єгоров, Є. В. Поляков, Т. Г. Щурат; за заг. ред. проф. С. В. Албула. Одеса: ОДУВС, 2023. 375 с.

5. ПОЛІЦЕЙСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Основні нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. №580-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

5. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.

6. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>.

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

8. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>.

9. Про затвердження Інструкції про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі: наказ МВС України та Державного департаменту з питань виконання покарань

від

04.11.2003

№ 1303/203.

URL:

https://zakononline.com.ua/documents/show/243083__243148.

10. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>.

11. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Поліцейська діяльність: підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. проф. С. С. Вітвіцького. Київ: ВД Дакор, 2021. 372 с.

2. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. І. Безпалової; [О. В. Джафарова, С. О. Шатрава та ін.; передм. О. І. Безпалової]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2020. 396 с.

3. Поліцейська діяльність: підруч. / А. Є. Фоменко, О. С. Юнін, Р. В. Миронюк, А. О. Собакарь та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., Засл. діяч науки і техніки України О. С. Юніна. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 432 с.

4. Особливості адміністративної діяльності поліцейських у сфері порушень водіями правил керування транспортними засобами (у схемах): навч. посібник / К. В. Бахчев, Р. Ю. Молчанов, М. О. Шевяков. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 112 с.

5. Логвиненко Б. О. Медичний огляд (обстеження) у справах про адміністративні правопорушення : метод. рек. / Б. О. Логвиненко. Дніпро : ДДУВС, 2023. 64 с.